

Katoliški GILAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250

Letna naročnina L. 2.500

Letna inozemstvo L. 3.500

Poštno čekovni račun: Stev. 24/12410

Leto XXI. - Stev. 6 (1036)

Gorica - četrtek, 6. februarja 1969 - Trst

Posamezna številka L 50

Friderik Baraga in naš čas **Zakon vislic v Iraku**

Ko sem v nedeljo prisostvoval Baragovi proslavi v Katoliškem domu v Gorici, mi je bolj živo kot kdaj koli prej stopilo pred oči, kako je Baraga aktualen za naš današnji čas, kakor vsi res veliki duhovi iz preteklosti. Naj v tem oziru poudarim troje dejstev iz njegovega življenja in delovanja.

BARAGOV NEKONFORMIZEM

Danes je v svetu zelo v modi nekonformizem, oporekanje, ki je pa, žal, velikokrat le v besedi in v divljanju ter razbijanju starega. Baraga je bil za svoj čas avtentičen protestnik v polnem smislu besede, protestnik zoper zlagano krščanstvo tedanjih janzenistov in jozefincev. Ob velikem vzorniku sv. Klementu Dvoraku-Hofbauerju je spoznal in zaživel pristno krščanstvo. In to je začel oznanjati med ljudstvom kot kaplan v Smartnem pri Kranju in v Metliki. Oznanjal ga je z vročo besedo, da so ga ljudje od daleč hodili poslušati, oznanjal ga je z zgledom, saj se je kot graščak odpovedal dediščini in zaživel evangeljsko ubožen in radodaren. Pripovedujejo, da je revežem vse razdajal in prišel domov tudi bos, ker je spotoma dal čevlje človeku, ki jih ni imel. Rušil je tedanje mrzlo janzenistično krščanstvo s krščansko ljubeznijo. Ni bil torej samo protestnik, ki ruši, Baraga je rušil, kar je bilo zlaganega, a je pri tem gradil pristen ideal evangelija.

Zaradi tega svojega nekonformizma ni prišel v časopise kot danes kak drug duhovnik, temveč je prišel v zobe janzenističnih duhovščin, ki mu je s sikanami, ovadbami, krivim natolcevanjem napravila življenje nevdružno. Zastudilo se mu je vse to ponarejeno krščanstvo in zaželel si je vstran, kjer bi mogel preprostim ljudem govoriti o Kristusu kot ga je on živel in čutil in ne kot so mu uradno predpisovali. Odločil se je za Ameriko, za misijone med Indijanci.

ZOPER PLEMENSKO RAZLIKOVANJE

Mislil je, da bo v novem svetu našel boljše ljudi, pristne kristjane. Toda bridko se je varal. Namesto janzenistov, ki jih je pustil v Evropi, je naletel na rasiste, na belce, ki so Indijance izkoriščali v svoje sebične namene ter že začeli z rododomom. Srečal se je tako z novim hinavstvom krščanskih ljudi. Njegovi življenjepisni nam rišejo, kako se je v takem položaju zavzel za zapuščene in osvojevalce Indijance. Imel jih je za enakovredne belim priseljencem. Ker jih je videl v tolki stiski, se je zanje še bolj zavzel, dobro vedoč, da se Kristusov apostol mora zavzeti predvsem za tistega, ki krivico trpi, ne za bogatino, ne za gospodarja, ne za belega človeka, temveč za Indijanca, ki se je moral potikati po preriji in po gozdovih, ki je postal plen nenasitnih belcev, ki so mu prodajali zganje in ga tako tudi telesno ugonabljali. Koliko junaštvo pri Baragi, ki je v tem boju za Indijance napravil zaobljubo, da ne bo pil alkoholnih pijač zato, da bi svojim dragim Indijancem dal zgled zdržnega in treznega življenja.

Sedanji borci za enakopravnost plemen v Združenih državah Amerike imajo v Frideriku Baragi svoj veliki vzor in svojega prvobornika. Martin Luther King je v boju za pravice črncev padel kot žrtev atentata. Toda bil je črnc, ki se je boril za črnce. Baraga pa je bil belec, ki se je boril za pravice Indijancev. Pri tem ga niso ubili, četudi so to poskušali, zato pa je toliko več trpel za svoje Indijance. Za svoje delo in prizadevanje za enakopravnost Indijancev bi Baraga prav gotovo zaslužil spomenik kakor Lincoln, ki se je boril za osvoboditev sužnjev, ali Martin L. King.

MODEREN MISIJONAR

Pri Baragovem misijonskem delu med Indijanci človeka najbolj začudi njegov moderni prijem pri misijonskem delu, moderen v tem smislu, da ga je uzakonišle drugi vatikanski koncil. Gre namreč

za Baragovo spoznanje, da misijonsko delo ne more uspeti, če evangelija ne vcepis na živo kulturo ljudstva in zlasti še če mu Kristusovega nauka ne nudiš v ljudskem jeziku. Zato vidimo Barago, da se, čim mu je mogoče, nauči jezika Indijancev, še več, da jim začne sestavljati knjige v njih jeziku. In vendar ni šlo za narod, ki bi imel kako kulturno tradicijo kot npr. Kitajci ali Japonci, temveč za ljudstvo, ki sploh ni imelo še svoje abecede. Toda vedel je, da bo krščanstvo uspevalo ne toliko, če se mu posreči krstiti Indijance, temveč če se mu posreči vcepiti krščanstvo v njih kulturo s pomočjo njih jezika. Tudi v tem oziru bi morali Baragi priznati mesto pionirja v modernem misijonskem delu. Toda Baraga je delal daleč na severu ZDA, njegovo delo za Indijance so pozneje belci uničili, on sam v svoji skromnosti ni o tem pisal in govoril, drugi tudi ne, ker niso imeli interesa. Tako so ostale njegove misijonske zamisli pozabljene.

Friderik Baraga je torej avtentičen katoliški misijonar, moderen takrat in danes, ker je razumel, da se krščanstvo more vcepiti le na steblo narodne kulture in jezika. Kajti milost gradi na naravi, pravi stara teološka resnica. Jezik, narodna kultura, narodni običaji so prav tako božja stvar kot evangeljski nauki. Kako naj evangelij rodi sad krščanskega življenja, če delaš silo naravi, to je narodnemu jeziku in narodni kulturi? To je tako, kakor bi postavil Boga proti Bogu. Tako delo je nujno hudičevo delo, saj le hudič more postaviti Boga proti Bogu, naravo proti milosti, evangelij proti narodnemu ljudskemu jeziku. Hudičevo delo rodi le hudičev sad.

ZAKLJUČEK

Morda se bo komu zdela gornja ugotovitev trda in drzna. Toda na žalost jo potrjuje zgodovina krščanstva številnih narodov v Evropi. Podčrtal jo je tudi kardinal Beran na zadnjem koncilu. S to žalostno resnico sem se srečal tudi, ko sem bral knjigo »Naši rajni duhovniki«, ki jo je izdala Krščanska kulturna zveza v Celovcu lansko leto. Iz življenja slovenskih duhovnikov na Koroškem v zadnjih 50 letih je razvidno, kako pogubne posledice ima za krščansko življenje, če v imenu evangelija delamo silo ljudstvu in mu prinašamo krščanski nauk v jeziku, ki ga ne razume in ki ga morda sovraži. Cerkev more taka ljudstva preplekati s krščanstvom, krščanske duše jim ne more dati; krst more izbrisati izvorni greh, toda ne more postati začetek resničnega krščanskega življenja.

Naj bi Friderik Baraga v nebesih izprosil to spoznanje vsem svojim sobratom v skofovstvu, posebno tistim, ki pasejo božje ljudstvo po narodno mešanih deželah. (r+r)

Apostol beguncev je umrl

V Leuvnu (Louvainu) v Belgiji je 30. januarja umrl dominikanski pater Dominik Pire, Nobelov nagrajenec za mir v letu 1958. Pred časom ga je zadela možganska kap, kateri je sedaj podlegel.

Pater Pire se je rodil v Dinautu v Belgiji leta 1910. Po izvršenih študijah in doktoratu iz teologije, ki ga je dosegel v Rimu, je bil leta 1934 posvečen v duhovnika. Ze takoj v začetku svojega duhovniškega apostolata se je zavzel za uboge in zapostavljene.

Po invaziji Belgije po nacističnih četah se je pridružil upornikom in organiziral pobeg zavezniških letalcev, ki so bili zajeti v Belgiji. Po končani vojni je dobil nagrado »državne hvaležnosti«. Začel je takoj zbirati francoske in belgijske osirote otroke.

Do odločilnega koraka v njegovem življenju pa je prišlo, ko se je potom ustanove UNRRA seznanil z žalostnim položajem vojnih beguncev v svetu. Začel je z

Irak je država med rekama Evfrat in Tigrisom, kjer sta v starem veku obstajali mogočni državi Asircev in Babiloncev. Leta 722 pr. Kr. so najprej Asirci, leta 586 pa še Babilonci večino izraelskega prebivalstva preselili iz Palestine v kraje ob obeh velikih rekah. Samo dva rodova, Judov in Benjaminov, sta se po 70 letih vrnila pod perzijskim kraljem Cirom iz babilonske sužnosti v deželo svojih očetov, ostalih deset rodov pa je ostalo v izgnanstvu. To je bil začetek judovske diaspore (razpršenja), ki traja še danes.

Pred ustanovitvijo sedanje izraelske države je živel v Iraku 200 tisoč Židov. Večina se je v teku zadnjih dvajsetih let preselila v Palestino; v Iraku je ostalo le še 3.000 Judov, ki so pa zelo stiskani in v trajni življenjski nevarnosti kot so pokazali dogodki preteklega tedna.

Iraška vlada, ki je lani prišla z državnim udarom na oblast in le mukoma obvlada položaj, je hotela utrditi svoj ugled pred prebivalstvom s tem, da je pri zaprtih

vratih pripravila proces zoper »izraelske vohune«. Petnajst obtožencev je bilo obsojenih na smrt in nad štirinajstimi je bila sodba takoj izvršena. Devet od obsojenecv je bilo Židov. Iraška vlada je dala postaviti vešala sredi mesta Bagdada in po radiu pozvala prebivalstvo, naj pride pogledat izdajalce naroda ter manifestira zoper Izraelce in imperialistične Amerikance.

Odmev v svetu je bil različen. Komunistični tisk je sramotne dogodke le registriral, De Gaulle, ki se je licemersko razburil, ko so Izraelci v povračilni akciji uničili 13 letal v Libanonu, je imel za štirinajst uničenih življenj le pripombo, da je na te dogodke treba gledati v luči splošnega neurejenega položaja na Bližnjem Vzhodu, glavni tajnik Združenih narodov je izrekel medlo obžalovanje, Sev. Amerika pa je smatrala za umestno, da opozori izraelsko vlado, naj ostane mirna in se ne prenaagli s kakšnimi protiakcijami. Sploh je bilo zaradi teh kruto umorjenih štirinajstih »vohunov«

v svetovni javnosti veliko manj gneva in ogorčenja kot pred tedni, ko je grško vojaško sodišče obsodilo na smrt atentatorja Panagulis, nad katerim pa sodba ni bila izvršena.

Izjema je bil sv. oče Pavel VI. V splošni avdienci 29. januarja je omenil z bolečino v duši usmrtitve v Iraku, ki so »povzročile toliko zaprepaščenja in gnusa v svetu, zlasti ker se zdi, da je bilo devet oseb judovskega pokolenja žrtve rasističnega sovraštva. Ta boleča zadeva nas je tem bolj užalostila, ker smo skušali doseči, da bi se z obsojenci milostno postopalo in ker se bojimo, da se bo zaradi tragičnih usmrtitev že itak občutljivi položaj na Bližnjem Vzhodu še poslabšal.«

Najbolj zanimivo je pa to, da so javne usmrtitve v Iraku spravile v zadrego vlade skoro vseh arabskih držav. Egipčanski poluradni list »Al Ahram« je celo zapisal, da usmrtitev 14 oseb na javnem prostoru nikakor ni lep prizor in tudi ne razlog za slavnostne obhode. V trenutku, ko se veslesile trudijo za zmanjšanje napetosti med Izraelom in Arabci, so obsojenci v Bagdadu vse prej kot podpora arabski stvari. Sicer se pa zdi, da gre oblastem v Iraku predvsem za učinek v notranjosti države: vislice sredi trga naj bi prestrašile nasprotnike režima — ki jih ni malo — in zatrle vsak poskus opozicije. Pri tem svojem fanatizmu malo dajo na to, kaj ostali svet misli o njih.

Načrti za Slovenik v Rimu

Dogodki zadnjih mesecev so potisnili akcijo Slovenika za korak naprej in treba je napraviti spet skupen načrt za bodoče delo. Rimska občina je že odobrila splošni arhitektove načrt. Ta načrt so prvi predvideli ameriški dobrotniki, duhovniki in laiki in so ga z odobravanjem sprejeli. Z organizacijo, ki pripravlja gradnjo slovenske kapele v ameriški narodni baziliki Brezmadežnega spočetja v Washingtonu, je bilo doseženo lepo soglasje in skupni načrt. Rzne katoliške organizacije so pripravljene sodelovati. Na splošno prevladuje mnenje, da je mogoče načrt v nekaj letih izvesti in da se lahko začne z gradnjo.

Na podlagi teh dejstev bi našo bodočo akcijo usmerili približno takole: Po dveh ali treh mesecih bomo predložili občini dokončni načrt, ki bo poleg skupnih prostorov obsegal še 40 sob za duhovnike-študente, za predstojnike in goste. Začetek jubileja 1200-letnice pokristjanjenja Slovenecv bi praznovali z blagoslovitvijo slovenske kapele v Washingtonu, za zaključek jubileja pa bi odprli Slovenik v Rimu. Ob tej priliki bi organizirali splošno slovensko romanje v Večno mesto. Tako bi postal Slovenik stoletni mejnik našega slovenskega verskega življenja. Po tem načrtu bi že to pomlad, ako ne bo prišlo kaj posebnega vmes, blagoslovili temeljni kamen. Z delom bomo začeli takoj, ko bomo imeli v rokah vsa dovoljenja in pa zadostno vsoto denarja, ki nam bo porok, da bomo začeto delo tudi brez težave dokončali. Po sedanjih računih predvidevamo, da bo odprtje leta 1971 in sicer verjetno v mesecu oktobru.

S to željo v srcu se obračamo po duhovno pomoč k našim svetnikom in velikim možem, ki so nam prižgali luč vere in jo ukoreninili v slovenskih srcih. Molitev nas vseh pa se dviga k Odrašeniku sveta, naj s svojo Materjo blagoslovi naše delo in sprejme Slovenik pod svoje varstvo, da bi tudi naše pomote potrdil v zvestobi Bogu, Cerkvi in domovini.

Msgr. dr. M. Jezernik
prorektor Slovenika

Bojeviti pastor iz Ulstra

Ulster se imenuje tisti del Irske, ki ima protestantsko večino in je del Velike Britanije, medtem ko je ostala Irska svobodna država. Da se ime Ulster ne pozabi, zadnje čase prav učinkovito skrbi Ian Paisley, bojeviti pastor iz Belfasta. Ni še star, saj šteje 43 let, a tudi do umirjenosti in duhovniške zrelosti še ni prišel. Stvari, ki jih počenja, so v ostrem nasprotju s Kristusovim duhom. Pa to ga ne moti. On uživa, če se more evangelija poslužiti za to, da drugače misleče napada, smeši in sramoti.

Katoliška Cerkev mu gre še posebej na živce. Zanj je to »vlačuga iz Babilona«, »pokvarjena žena«, »priležnica hudiča«. Dovolj, da kdo Paisleyu rimsko Cerkev omeni! Žile na čelu in tilniku se mu napno, obraz mu oblije rdečica in že se usuje iz njegovih ust ploha psov. O papežu ne govori drugače kot o »človeku z rdečimi nogavicami«.

Leta 1962 je šel prvič v Rim, da bi tam na trgu sv. Petra delil letake zoper sv. očeta. Ko je umrl Janez XXIII. in so v glavnem mestu Ulstra v Belfastu razobešili žalne zastave, je ogorčeno protestiral zoper to »nezaslišano izzivanje«. V marcu leta 1966 je spet potoval v Rim, kjer se je imel anglikanski primas nadškof Ramsey srečati s papežem Pavlom VI. Hotel je prodati v vatikanske prostore in tam

protestirati zoper to ekumensko srečanje z za rimsko Cerkev in papeža žaljivimi napisi, ki si jih je bil dal našiti na svojo srajco. Toda svojih namer ni mogel uresničiti, kajti italijanska policija ga je naglala domov.

Letos v Tednu krščanske edinosti se je spet žalostno proslavil. Ko je zvedel, da bo katoliški kardinal Heenan obiskal protestantsko cerkev sv. Pavla v Londonu in tam z nadškofom Ramseyem molil za enotnost kristjanov, je hitro zbral v Ulstru četo privržencev ter prihitel v glavno mesto Anglije, kjer je nato uprizoril napad z jajci in paradižniki na kardinala, vsa skupina pa ga je ozmerjala kot antikrista in izdajalca.

Policija na Severnem Irskem mora slediti vsakemu Paisleyevemu koraku, saj je zmožen vsak trenutek izzvati oborožen spopad s katoliško manjšino. Kadar katoličani manifestirajo za svoje pravice, se že pojavi na ulicah ta zagriženi pastor, da bi po možnosti povzročil nerede. Če že ne more storiti drugega, pokaže svoje sovraštvo do katoličanov vsaj tako, da si pokrije, ko gre sprevod mimo, obraz z veliko biblijo, ki jo vedno nosi s seboj. »To je moje najljubše orožje,« zatrjuje. Sredi preteklega tedna ga je policija aretirala, da ga odpelje v zapor. Paisley je bil namreč nedavno obsojen na tri mesece ječe, ker je prirejal nezakonita zborovanja. Toda v zaporu je ostal le en dan, ker mu je uspelo doseči izpustitev na začasno svobodo proti položitvi primerne denarne kavicje, dokler ne bo rešen njegov priziv.

Paisley se smatra za vrhovnega usmerjevalca nove sekte, ki je nastala iz presbiterijanske Cerkev. Danes šteje njegova ločina okrog pet tisoč oseb in ima v posesti ducat župnij, toda za vse irske protestante je nekronani voditelj. Stare žene nje so srečne, če smejo poljubiti rob njegove obleke in če bi pozval prebivalstvo na »sveto vojno« zoper »papiste«, kot protestanti zaničljivo imenujejo katoličane, bi se mu priključilo gotovo več kot stotisoč oseb.

Zato ima pred njim strah sama deželna vlada v Ulstru. Rada bi vsaj malo ustregla upravičenim zahtevam katoliškega prebivalstva, a bojazen, da bi prišlo do sovražnosti zaradi verskih nasprotij, jo dela neodločno in zadržano. Prav gotovo je mogoča le ena rešitev: da bi tako protestantski kot katoliški vodilni krogi pospešili zbliznanje med obema verskima skupnostima. Seveda, kdor pozna irski značaj, se sprašuje, ali bo to sploh kdaj mogoče.

Upanje v brezupnosti Baragova proslava v Gorici

S TRŽAŠKEGA

Spričo obsežnega vala najrazličnejših protestnih gibanj, ki je v zadnjem letu zajel večji del Evrope oziroma tako imenovani mladni svet, se je zdelo, da je mladi povojni rod neozdravljivo degeneriral v zanikanje ne samo obstoječega reda, temveč tudi do temeljnih moralnih resnic in vrednot. Skratka, vse je zgedalo, da je zakon nasilja edino merilo in gibalo zgodovinskega dogajanja. Zato so ga »protestniki«, kjer so le mogli, začeli tudi sami uporabljati v odnosu do drugih skupin in ustanov, pa naj bodo to državna oblast ali luksuzna zabavišča. S takšnimi in podobnimi dejanji menijo, da bodo diktirali svoje poglede in pogojevali razvoj družbe.

Ironija vsega je v tem, da so voditelji protestnih gibanj v zahodnem svetu sinovi najbogatejših staršev. To se pravi, da gre za pojav potrošniške družbe, ki je naveličana brezskrbnosti in sita svobode, zato išče izhod iz svoje notranje krize s hrupnim zanikanjem osnovnih temeljev, ki so ji omogočili tako visoko stopnjo blaginje.

V kratkem času pol leta pa smo se lahko na lastne oči prepričali, da ne gre pojava posploševati oziroma še več, da je mladina tudi v današnji zmaterializirani dobi zmožna velikih dejanj. To je najgloblje pokazal zgled Češkoslovaške. Ko so Sovjeti s tanki pregazili omenjeno državo in ljudstvu prepredili vsako možnost svobodnega razvoja, so se Čehi in Slovaki s študentovsko in delavsko mladino na čelu oprli na svoje duhovne notranje sile in brez uporabe nasilja pokazali svoj odpor proti vsiljenemu socialističnemu redu, kakor ga pojmuje močnejši.

POT ZAVESTNEGA SAMOŽRTVOVANJA

Višek je pasivni odpor češkoslovaškega ljudstva dosegel s samosežigom študenta Jana Palacha na praškem trgu ob narodnem spomeniku sv. Venceslava. Predaleč bi nas zavedlo, če bi hoteli razčlenjevati pomen in zgodovino samosežigov pri azijskih narodih, kjer je ta oblika protesta zelo v navadi, zlasti proti Evropejcem. Zanimivo bi bilo tudi raziskovanje, kako to, da so sedaj Evropejci osvojili to navado.

Toda v tem trenutku je važno sledeče dejstvo: do samosežiganja je prišlo najprej v satelitskih državah sovjetskega tabora in to v eni najbolj kulturnih dežel — Češkoslovaški. Takšno nenavadno dejanje so lahko rodile le nenavadne razmere, ki so jih Sovjeti vsilili Čehom in Slovakom.

Nobenega dvoma ni, da gre samosežig Jana Palacha tolmačiti kot skrajšen in tudi po obliki za Evrope originalen protest proti nevzdržnim razmeram, ki so nastale na

Češkoslovaškem po napadu obojenih sil Varšavskega pakta s Sovjetsko zvezo na čelu. S to razlago se strinjajo vsi, ki lahko svobodno tolmačijo dogodek.

Palachovo dejanje kot tako ni zato nič drugega kot nova skrajna posledna oblika neuničljivega odpora češkoslovaškega ljudstva do krivičnega nasilja, ki ga Sovjeti izvajajo nad njim v imenu istega socializma, po katerem se hočejo ravnati Čehi in Slovaki. Podoba današnje mladine na Češkoslovaškem nima nič skupnega s protestniki v zahodnih deželah, preživela je tudi samega vojaka Svejka ter se podala na pot mučeniškega zavestnega samožrtvovanja.

Človek oziroma narod, ki krene na to po človeških kriterijih brezupno pot, je pripravljen na vse žrtve — celo na samožrtvovanje. Takšen korak pa sproži v človeku nove še nepreizkušene sile, ki čeprav so rezultat predanosti smrti, so obenem klice blagovesti o neskončnem upanju v prihodnost — v življenje.

a. t.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Cerkev v Keniji

Pred 76 leti so prišli prvi katoliški misijonarji v Kenijo, ki je bila tedaj še angleška kolonija. Danes deluje v Keniji 529 tujih in 80 domačih duhovnikov. V velikem semenišču se pripravljajo na duhovništvo 50 bogoslovcev. Vsa Kenija je razdeljena na eno nadškofijo, devet škofij in dve apostolski prefekturi. Od 11 milijonov prebivalcev jih 1.225.757 izpoveduje katoliško vero. Večinoma so črni, azijskega porekla jih je 200.000, evropskega pa 50.000.

Enotna škofovska konferenca za vso Afriko

Afriški škofje proučujejo možnost, da bi ustanovili enotno škofovsko konferenco za vso Afriko. V ta namen se bodo afriški škofje zbrali na posvet od 13. do 15. aprila.

Združeni v skupni pomoči

V indijski zvezni državi Kerala so se škofje dogovorili s predstavniki drugih krščanskih skupnosti za skupno pomoč ubogim brez razlike na njihov položaj in versko pripadnost. Dogovorili so se tudi, da bodo vsako leto zgradili vsaj 2.000 hiš.

Nabirki nemških katoličanov

Nemški katoličani se izredno trudijo za pomoč državam v razvoju. Vsako leto imajo dve nabirki: v postu »Misereor« in v adventu »Adveniat«. Adventna nabirka je namenjena predvsem v pomoč Latinski Ameriki. V adventu leta 1967 je znašala nabirka 7 milijard in pol lir. Stevilke za zadnji advent še niso znane. Nemski skrbna mati številne družine.

Božična zbirka „Sveta noč“

V Trstu je v založbi Zveze cerkvenih pevskih zborov nedavno izšla zbirka novih božičnih pesmi »Sveta noč«. V njej je skupno deset pesmi, ki so jih napisali sledeči skladatelji: Franc Cigan, Zorko Harej, Stane Malič, Aleksander Vodopivec, Ubald Vrabec in Pavle Merku. Svoje skladbe so uglasbili na tekst pesnikov Gregorja Malija, s. Dolorose, Marija Marena (Maverja?), Karla Široka, Ljubke Sorli, Aleksija Pregarca, Vinka Beličiča, ostale pa na narodno besedilo.

Pesmi so v glavnem umetne, iščejo novih izraznih možnosti, se pa prav v tem nekoliko oddaljujejo od tradicionalnega božičnega duha in melosa. Na vsak način predstavljajo lep doprinos k slovenski cerkveni glasbi, zlasti za naše zamejstvo. Gotovo bodo naši zbori prav radi segli po njej in si izbrali kaj novega za svoj repertoar.

Zbirko začinja Ciganova »V sveti noči« s posebno orgelsko spremljavo, ki išče tudi modernejših izrazov. Sledijo tri skladbe Zorka Hareja, »Le spavaj, sladko Detec«, »Ves svet se raduje« in »Ta noč je sveta noč«. Prva je bolj preprosto zgrajena, druga je pisana za solo in zbor, tretja je morda najlepša in najbolj doživljiva. Prav to skladbo, »Ta noč je sveta noč«, preveva pravi pastoralni duh in sodi

a. b.

Stoletnice smrti Friderika Barage so se spomnili Slovenci v domovini in po svetu, kjer koli prebivajo. Posebne slovesnosti so bile v njegovi rojstni župniji Dobrnici, v Ljubljani in v Ameriki, Južni in Severni. V Južni Ameriki v glavnem v Buenos Airesu, zato ker ima tam sedaj sedež Baragova zveza, v Severni pa zato, ker je tam deloval kot misijonar in škof in ker je tam pokopan.

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je sklenila, da se bo pridružila rojakom v praznovanju tega jubileja in sicer v jesenski sezoni. Toda zaradi raznih ovir se je datum zavlekel do prve nedelje v februarju. Ker to nedeljo obhajamo vsako leto tudi nedeljo za katoliški tisk, sta se obe proslavi združili. Ta združitev z ene strani ni bila najbolj posrečena, ker bi Baraga zaslužil res samostojen spomin, na drugi strani je bilo pa prav združiti Barago z mislijo na dober tisk, saj je bil on sam zavzet nabožni pisatelj in goreč širitelj dobrega tiska.

Nedeljska proslava v Katoliškem domu je bila na dostojni umetniški ravni, tako dostojni, da je bila, če ne najlepša, gotovo med najlepšimi za Baragov jubilej.

Slavnostni govor, ki je za take prilike nekako obvezen, je imel g. Jože Jurak. Spodobilo se je, da mu je govoril on,

ki je po rodu Dolenjec kot Baraga. Njegov govor je bil izčrpen, prepričevalen, navdušen. Morda za tako priložnost nekoliko predolg.

Za govorom je takoj sledil oratorij, osrednji del proslave. Baragov oratorij je bil originalno zamišljen in vestno pripravljen. Pri tem so sodelovale skoro vse naše kulturne moči v Gorici: otroci z otroškim zborom, moški zbor Mirko Filej in mešani zbor Lojze Bratuž ter s spremljavo na klavirju prof. Lojzka Bratuževa. Dramska šola je pomagala z recitatorji. Naj omenim še originalno sceno Demetrija Ceja, ki je postavil na oder visok indijanski totem in v ozadju Baragovo podobo, igro luči, ki je zanj skrbel Niko Klanjšček, in glasbene vložke, ki je z njimi učinkovito podpiral recitatorje Joško Vetrlih, pa vidimo, da je bilo na delu za Barago res veliko delovnih moči z iskrenim idealizmom in predanostjo pod vodstvom režiserja Aleksija Pregarca. Lepi uspeh je bil torej dosežen s skupnim delom vseh naših kulturnih sil.

Oratorij sam je sestavljen ob smernicah besedila Tineta Debeljaka in ob odlomkih Gerziničeve glasbe. Vendar so to le le nekako stebri-nosilci, med katere je režiser A. Pregarc vpletel odlomke iz Baragovih pisem, poročil, življenjskih podatkov. Oratorij je zato samostojna predelava, prilagojena razumevanju našega občinstva. Udeleženci so zato nedeljsko proslavo z veseljem in z odobravanjem sprejeli ter nagradili vse izvajalce z iskrenimi aplavzi ob koncu oratorija.

Goriški Slovenci so se z nedeljsko proslavo dostojno oddolžili spominu velikega in svetniškega škofa Friderika Barage. Ali se jim bodo pridružili tudi drugod na Goriškem in Tržaškem? Lani ni bilo med nami posebnih Baragovih proslav. Letos je lepa priložnost, da zamujemo tudi drugod nadoknadimo, saj je oratorij primeren tudi za izvajanje v cerkvi.

K. H.

150-letnica smrti Valentina Vodnika

Pred 150 leti je 8. januarja 1819 umrl prvi slovenski pesnik in časnikar Valentin Vodnik. Bil je duhovnik in je služboval v Sorli, na Bledu, v Ribnici ter na Koprivniku, kjer je spoznal barona Zigo Zoisa. Ta ga je pridobil za knjižno delo in ga navdušil za klasično poetiko. Vzpodbudila ga je, da je izdal »Veliko pratiko« leta 1795. Vodnik je nato odšel v Ljubljano, kjer je bil v središču kulturnega dela na Slovenskem. Začel je izdajati prvi slovenski časnik 4. januarja 1797. Pripravljal je tudi nemško-slovensko-italijanski slovar.

V dobi Napoleonove Ilirije je bil Vodnik gimnazijski ravnatelj in nadzornik osnovnih šol. Za šole je napisal »Pismenost ali gramatiko«, prevedel francosko slovnico, priredil katekizem ter slovensko-nemško-slovenski slovar. Slovnica je pomembna, ker je odkrila slovenski muzikalni naglas in v njej je izšla domovinska oda »Ilirija oživljena«. V njej je Vodnik opeval Napoleona, ki je obudil Ilirijo iz stoletnega spanja.

Ko je bilo konec Napoleonove vlade, so prišli na oblast spet Avstrijci, ki so ukiniteli vse svoboščine, Vodnika pa so za kaznen upokojili. To ga ni strlo, ampak pripravljal je izdajo pesmi. »Pesmi za poskušnjo« so prva slovenska pesniška lirika. V pesmi »Zadovoljni Kranjec« je podal živo sliko slovenskega kmeta; z optimizmom je gledal prihodnost in opeval ljubezen do rodne zemlje. V pesmih pa nam tudi izraža evropsko razsvetljensko miselnost in nam kaže podobo prosvetljenca, ki se je znal prilagoditi raznovrstnemu delu. V pesmi »Moj spomenik« pa vedro presoja o poklicu pesnika, ki živi brez »plenka in cvenka«; upa pa da bo njegova pesem trajno ohranila spomin nanj. Zbirka Vodnikovih pesmi sta izdala tudi Andrej Smole s Prešernovo pomočjo in Fran Levstik.

Proizvodnja avtomobilov v letu 1968

Avtomobiliste bo morda zanimalo, da je bilo v letu 1968 izdelanih nič manj kot 25.700.000 novih avtomobilov. Največ so jih izdelale ZDA in sicer 8.800.000, Japonska nad 4 milijone, Zah. Nemčija nad 3 milijone, Francija nad dva, Anglija nad en milijon in Italija 1.700.000. Rusija jih ima 800.000 novih, Češka 150.000, Poljska 80.000, Jugoslavija 58.000. V letu 1967 je bilo izdelanih 22.275.000 avtomobilov, torej 3.425.000 manj kot leta 1968. Največ avtomobilov izvozi Zahodna Nemčija in sicer skoro dva milijona.

ški škofje so na zadno adventno nabirko pripravili svoje vernike s posebnim pismom, ki so ga sestavili škofje Latinske Amerike. Nemški škofje so namreč želeli, naj škofje Latinske Amerike sami razložijo stanje in potrebe svojih škofij.

Oratoriji za moško mladino

V Rimu je 80 oratorijev za moško mladino, za katero skrbijo škofijske ustanove. Te oratorije obiskuje redno 15.000 fantov. Ob priliki 25-letnice ustanovitve mladinskih oratorijev je sv. oče sprejel voditelje oratorijev in predstavnike fantov.

Salezijanska družba premešča svoj glavni sedež

Salezijanci bodo prenesli svoje glavno vodstvo iz Turina v Rim. To se bo zgodilo v teku treh let, ko bodo leta 1971 imeli v Rimu svoj generalni kapitelj. Salezijanska družba šteje danes 23.000 duhovnikov, 825 novincev in deluje v 70 deželah.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Sv. Križ. - Pok. Justa Semec

V nedeljo, 26. januarja je v tržaški bolnišnici, kamor se je bila po usodnem padcu samo nekaj dni prej zatekla po pomoč, preminula naša 76-letna vaščanka Justa Semec. Pokojnica je bila v vasi in tudi v bližnji okolici, kamor je dolga leta nosila ribe, znana kot marljiva žena in skrbna mati številne družine.

Bila je ena izmed tistih žena, ki so znale življenjski križ neopazno prenašati in ki so tudi v razmeroma poznih letih znale ohraniti vedro lice. Tako smo jo srečevali, ko je skozi sedem let z dobrohotnim nasmehom potrpežljivo trkala na hišna vrata premnogih družin in jim prinášala zdat »Mladiko« zdat »Ognjišček«, zdat spet »Knjižice« ali kak drug verski list. Njeni ožji sorodniki, ki so jo boljše poznali, vedo povedati, da je ne zmeraj prijetno delo raznašanja opravljala z velikim veseljem in da si je štela v čast, da je kot verna žena lahko neposredno pomagala pri širjenju katoliškega tiska in z njim katoliške misli med sožupljani.

Ko smo jo pretekli ponedeljek — na začetku tedna posvečenega katoliškemu tisku v tako velikem številu spremil na domače pokopališče, si ob odprtem grobu kar nismo mogli predstavljati, da nas vedno nasmejana in prijazna Justa za vedno zapušča. Naj ji ljubi Bog vse dobro, ki ga je rojstni župniji sedem let tako požrtvovalno izkazovala obilo povrne, nas vse pa naj razpoloži, da jo bomo v vnihi za dobro hvalečno posnemali.

Sožalju, ki ga sorodnikom blage pokojnice izrekajo svetokriški verniki in zlasti naročniki na katoliški tisk, se pridružujeta tudi uredništvo in uprava »Katoliškega glasa«. Obenem prosimo oprostjenja, da smo nehote v osmrtnici napisali Semec namesto Semec.

a. b.

Seja repentabskega občinskega sveta

Na zadnji seji repentabskega občinskega sveta so med drugim razpravljali o vprašanju šolskega patronata. Občinski svet je soglasno sprejel resolucijo odbora, ki se glasi:

»Občinski svet občine Repentabor, zbran na redni seji dne 1. februarja 1969, je razpravljal o zadnjih dogodkih v zvezi z repentabskim patronatom, ki so povzročili veliko razburjenje med prizadetimi občani in slovenskim prebivalstvom nasploh.

Sklicuje se na pismo priporočilo, ki ga je gori omenjena občina poslala šolskemu skrbniku v Trstu 27. 9. 1968, da naj sestava in delovanje šolskega patronata ustreza etničnemu značaju prebivalstva v občini, ki je v pretežni večini slovensko.

Z obžalovanjem ugotavlja, da se omenjeno priporočilo ni ustrezno upoštevalo, kajti za predstavnika šolske oblasti v šolskem patronatu je bil imenovan šolnik italijanske narodnosti in ne slovenske, čeprav velika večina šoloobveznih otrok na območju naše občine obiskuje slovenske osnovne in srednje šole.

Prav tako ne razume, zakaj ni bila imenovana za tajnika ravnatelja šolskega patronata oseba, ki je po predpisih, ki urejajo delovanje šolskih patronatov in na podlagi člena 12 statuta istega, bila izvoljena in predlagana od članov upravnega sveta patronata.

Zaradi tega občinski svet odločno protestira zaradi protidemokratskega ravnanja in zahteva, da se takšno neustrezno in sporno dejanje v šolskem patronatu v občini Repentabor čimprej popravi.

Nastop skupine »Rokovnjačev« v Bazovici

V okviru »Nedelje katoliškega tiska« je nastopila na povabilo v Bazovici zabavna skupina Rokovnjači, ki jih mnogi že poznajo. Tisti pa, ki so jih tokrat prvič slišali v cerkveni kino dvorani, gotovo ne bodo več zamudili priložnosti, če se jim bo le nudila, ko bodo zopet kje nastopili. Bazoviška dvorana je bila nabit polna, zlasti se je odrezala mladina, ki je strnjeno sodelovala po taktu s popevkami, koračnicami, polkami in drugimi poskočnimi ritmi. Simpatični Rokovnjači so v besedi, zlasti pa v glasbi popolnoma zadovoljili vse. Pred začetkom je deželni poslanec dr. Stoka pozdravil navzoče in gostujoče ter želel vsem obilo uspeha in zabave. Nato je sledil prvi del nastopa, med katerim so igrali same domače viže, vmes pa je prepeval mladi član Rokovnjačev. Pred drugim delom je imel prof. Sah govor o pomenu tiska, zlasti našega domačega katoliškega tiska in dejal, da spada tudi tisk med tiste vrednote, za katere se v vsaki demokratični družbi borimo. Tisk pa je poleg tega pomembno sredstvo za ohranitev naše narodne samobitnosti, naše besede, naše šole, naše navzočnosti.

Sledil je drugi del glasbenega programa, ki je prav tako navdušil. Mladi igralci so nadaljevali s programom še v Slomškovem domu, katerega je mladina prav tako napolnila kot prej dvorano.

Mladi Rokovnjači se nam obetajo zopet za pustno nedeljo, 16. februarja. Ponovno bodo nastopili pri Sv. Ivanu in na Opčinah.

50 milijonov lir za dolinsko občino

Pred kratkim je »Komisija za Trst«, ki v okviru dežele Furlanije-Juljske Benečije upravlja poseben denarni fond, odobrila kot izreden prispevek dolinski občini 50 milijonov lir za izvršitev javnih del, ki bodo potrebna zaradi gradnje tovarne Grandi Motori pri Boljuncu.

V omenjeni komisiji ima svojega zastopnika tudi Slovenska skupnost v osebni deželni svetovalec dr. Stoka, kateri se je odločno zavzel za omenjeno finančno podporo dolinski občini, ki je že utrpela znatno narodno in gospodarsko škodo zaradi obsežnih razlstitvev.

Slovenska skupnost je od vsega začetka zavzela odločno stališče do nepravilnih razlstitvev ter je stalno zatrdjevala, da morajo dobiti pravično odškodnino posamezni oškodovanci, prizadete krajevne ustanove in narodna manjšina kot taka pa prejeti izredne prispevke za kulturno-socialne in gospodarske potrebe. Priložnost, ki se je nudila ob gradnji naftovoda Trst-Bavarska, je bila usodno zamujena, ker ni nihče razen nekaterih slovenskih gospodarskih krogov hotel podpreti zadevne pobude Slovenske skupnosti.

Iz teh razlogov je zastopnik Slovenske skupnosti s svojim zadržanjem v »Komisiji za Trst« omogočil in še druge prepričal o upravičenosti izredne pomoči v korist Slovencev v dolinski občini.

BESEDA O SLOVENCIH

na kongresu Krščanske demokracije

V soboto, 1. februarja je goriška Krščanska demokracija začela svoje dvodnevno kongresno zborovanje za obnovitev provincialnega vodstva stranke. V imenu goriške Slovenske demokratske zveze je po naročilu predsednika dr. Kacina zborovalec pozdravil dr. Sfiligoj, ki je tudi podčrtal pomen in uspehe dolgoletnega sodelovanja ter izrazil upanje, da se sodelovanje ne ustavi pri tem, kajti slovenska nacionalna manjšina postavlja več važnih in do tu še nerešenih zahtev. Odrtnja kongresa se je udeležil tudi župan iz Števerjana g. Klanjšček.

V zvezi z vestjo, da so nekateri demokratski poslanci predlagali, naj se vlada pobriga, da bi tudi Italijani v Jugoslaviji uživali iste pogoje svobode, samovladanja (autogovernor), kulturnega in socialnega združevanja, ki jih je deležna slovenska manjšina v Italiji, je dr. Sfiligoj dejal, da ponavlja to, kar je že leta 1957 predlagal kot provincialni svetovalec in sicer enak statut za obe manjšini, ki naj ga vladi sporazumno sestavi in objavi.

Predlog italijanskih poslancev govori samo o zadevi svobodnega združevanja, ki ga spričo komunističnega režima niti drugi jugoslovanski državljani ne uživajo. Italijani v Jugoslaviji se smejo posluževati svojega jezika v vseh javnih uradih, medtem ko te pravice Slovenci v Italiji ni-

mamo in minister Restivo ni govoril resnice, ko je pred neko senatno komisijo rekel, da uživamo Slovenci v Italiji tudi jezikovne pravice.

»Vi ste demokrati in kristjani — je dejal dr. Sfiligoj — zato vas prosim, da v polni zavesti odgovornosti, ki jo politični voditelji imajo, demokratično in krščansko upoštevate vse posebne zahteve slovenskega ljudstva, ne samo v goriški pokrajini, ampak v vsej deželi. Posoška Krščanska demokracija je polna dobre volje in nima nobenega predsodka do slovenske manjšine, zato nadaljujte to pot z vedrim duhom, kakršna je vedrost pravičnega človeka, ki ve, da mora načeti in premestiti velike ovire, pa je kljub temu voljan odzvati se klicu svoje vesti, da se doseže svoj cilj.«

Za dr. Sfiligojem je zborovalec pozdravil tajnik tržaške Krščanske demokracije Coloni, ki se je skliceval na svoje izjave in glasno podčrtal naklonjenost tudi tržaške Krščanske demokracije vprašanjem, ki se tičejo slovenske manjšine. S klenimi besedami je Coloni poudaril obveznost (impegn) goriških in tržaških demokristjanov za reševanje slovenskih problemov. »Zavračamo vsak načrt asimilacije — je dejal — hkrati pa tudi vsak poskus izolacije od strani Slovencev.«

Izjava dr. Stoke o zadnjih tragičnih dogodkih

V soboto, 1. februarja je bila v deželnem svetu v Trstu razprava o zadnjih tragičnih dogodkih, ki pretresajo svet. Sprgovoril je tudi deželni svetovalec dr. Drago Stoka, ki je med drugim dejal:

»Lista Slovenske skupnosti, ki jo tu zastopam, ni nikdar imela ambicije in je tudi sedaj nima, da bi se posvečala zunanjepolitičnim dogodkom, kajti program LSS zadeva izključno uresničitev in obrambo narodno-družabnih pravic slovenskega občestva v Italiji.«

Toda težko je v nekaterih okoliščinah in ob nekaterih dogodkih molčati in ne izraziti svoje utemeljene bojazni ter zaskrbljenosti, zlasti kadar gre za obsodbo krivic, nasilja in zatiranja šibkejših narodov. Tako so nas globoko pretresli dogodki, o katerih je danes tu govora. Žalostjo v srcu smo nemočno prisostvovali prizorom, ki so ganili ves svet. S tesnobo v duši smo zrli na tanke, ki so poteptali dih nove pomladi in vzhajajoče svobode; s solzami v očeh smo občudovali žrtev mladega Jana Palacha.

Egoistični naklepi brezvestnih ljudi in sistemov težijo za tem, da bi uničili to, kar si je človeštvo tako težko priborilo. Nasilje, oprto na tanke, pa naj bo te ali druge barve, ogroža mirno sožitje in medsebojno spoštovanje med narodi ter grozi uničiti to, kar je v človeku plemenitega.

Zato moramo po svojih skromnih močeh vsi delati na to, da se zaustavi sovraštvo in nasilje, ker bo moral drugače svet doživeti novo gorje. Samo če nam bo uspelo premagati zlo, ki je v nas zakoreninjeno, smemo upati, da bo prišlo do mirnega sožitja med narodi, ki živijo na naši zemlji.«

Zapostavljanje slovenskih šolnikov

Svet Slovenske skupnosti je na seji dne 27. januarja t.l. ponovno razpravljalo o stanju v republiškem šolskem patronatu.

Z ogorčenjem je ugotovil, da je šolski skrbnik samovoljno in protizakonito vsilil šolskemu patronatu za tajnika prav tisto osebo, ki je v lanskem šolskem letu vpleljala na Repentabru utrakvistični šolski pouk, osebo, ki ne pozna jezika občanov, s katerimi ima vsakodnevne stike.

Svet Slovenske skupnosti pričakuje, da bo šolski skrbnik pojasnil slovenski javnosti, zakaj ni potrdil za tajnika legalno izvoljenega učitelja g. Lava Bitežnika.

Svet izraža ob tem solidarnost in podporo vsem slovenskim članom patronata, posebej pa predsedniku in legalno izvoljenemu tajniku.

Svet Slovenske skupnosti tudi zahteva, naj se še enkrat šolski skrbnik prepriča, da so slovenski šolniki enakopravni državljani in da je zaradi tega nedopustna vsakršna diskriminacija do njih: naj v šolskih patronatih v krajih, kjer obstaja velika večina Slovencev, vendar zaupa predstavninstvo šolske oblasti slovenskemu šolniku.

Svet Slovenske skupnosti jemlje z ogorčenjem na znanje tudi stanje v nadzornih komisijah za šolske radijske oddaje na Radiu Trst A, kjer so v nadzorništvo za slovenske oddaje Slovenci enostavno izključeni.

KLOSTRSKI MUCI

Castiljiva Skofja Loka je imela tri cerkve z redno službo božjo. Vsaka je imela tudi svoje ministrante. Nekateri naših so hodili k nunam in so imeli zato pridevek »klostrski mucii«. Pa je veljalo nositi ta pridevek, kajti imeli so vedno kak priboljšek: potico, sadje, razne slaščice, stvari, ki jim niti imena nistem vedel. Toda meni nikdar ni bila dana prilika, da bi našel pot do nunskih vrat, pa tudi iskal je nisem. Pač pa se mi je ponudila prilika, da bi se naučil streči pri maši v cerkvi sv. Jakoba. Toda ko sem videl čudne besede ministriranja, sem se ustrašil in si mislil: Saj to sploh ni mogoče! Kako le

Svet Slovenske skupnosti se obvezuje, da bo z vsemi svojimi močmi in sredstvi branil pravice in koristi slovenske šole in slovenskih šolnikov.

Prefekturini komisar na pokrajini

Prefekt dr. Cappellini je imenoval podprefekta dr. Molinarija za prefekturinega komisarja na pokrajinski upravi. Kot je znano, razpolagajo stranke leve sredine in Slovenska skupnost v pokrajinskem svetu v dvanajstih svetovalci od 24. Zdi se, da bodo nove volitve za tržaško pokrajino razpisane v novembru skupaj z občinskimi volitvami v petih okoliških občinah.

Prijetna vest za slov. šolnike

Tržaški poslanec Corrado Belci je Sindikatu slovenske šole v Trstu sporočil, da je Računsko sodišče v Rimu dne 18. decembra 1968 registriralo odlok predsednika republike z dne 20. januarja 1968 o ustanovitvi in spremembi organikov slovenskih nižjih srednjih šol. Tajništvo sindikata meni, da je tako odpadla še zadnja ovira, da bi bili tudi profesorji na slovenskih nižjih srednjih šolah deležni ugodnosti, ki jih določa zakon »Bellisario«.

Krivicica še ni bila popravljena

Svet Slovenske skupnosti je na seji dne 27. januarja t.l. ponovno razpravljalo o nepravilni odpustitvi dr. Metke Kacinove. Ko je ugotovil, da so izvoljeni predstavniki liste Slovenske skupnosti predložili na zadevnih forumih odgovarjajoče vloge, je izrekel popolno solidarnost dr. Kacinovi ter obenem priznanje za njen dosledni nastop.

Dr. Kacinova ima polno moralno in sindikalno pravico, da se ji storjena krivicica popravi. Vsa slovenska javnost in Slovenska skupnost posebej z ogorčenjem pričakuje, da se bodo vse tiste stranke, ki imajo v svojih programih krščanska in socialna izročila, izrekle o problemu kot takem in pripomogle, da se storjena krivicica odpravi.

Istočasno Svet Slovenske skupnosti poziva vse Slovence, naj vztrajajo v svoji narodni samozavesti povsod in naj jo povsod izpričajo.

Svet Slovenske skupnosti končno poziva odgovorne oblasti, naj vendar enkrat že nehajo z diskriminacijo do Slovencev, ker je samo tako možno iskreno in mirno sožitje med obema tu živečima narodoma, v duhu demokratičnih načel italijanske ustave.

Še ena iz Bazovice

Pred časom so Bazovico počastili z nekaterimi slovenskimi ulicami. Pa človek res ne ve, ali so pobudniki napisnih plošč hoteli počastiti ulice ali pa slovenske pisatelj ter pesnike, po katerih se ulice imenujejo. Tako se blišči kar lepa marmorna plošča z napisom: Via Dragotin Kette - poeta - 1876-1948 (sic!). Torej je Kette umrl šele leta 1948, ko vendar vsi vemo, da je umrl že leta 1899. Kdo nosi krivdo za tako grobo napako? To meče dokaj slabo luč na pobudnike teh imenovanj. No, če je že plošča v slovenski vasi, bi lahko poleg tega poeta še dodali pesnik. Saj Kette ni več nobenemu nevaren, ko že 70 let počiva v zemlji.

ZALIV št. 14-15

V lanskem decembru je izšla izredna številka revije za književnost in kulturo »Zaliv«. Izredna zato, ker jo je založil Odbor bivših mladinskih društev v Trstu. Ta odbor je sprva hotel izdati skupni zbornik ob petdesetletnici prihoda Italije v naše kraje, toda zaradi težav znotraj odbora je ta zamisel padla v vodo, nakar je isti odbor zbrane sestavke ponudil uredništvu »Zaliva«, ki je predlog rado sprejel.

Gradivo o gospodarskem uveljavljanju Slovencev na Primorskem v začetku tega stoletja je zbral dr. Vladimir Turina. Iz teh podatkov je razvidno, kako velik je bil prispevek Slovencev in drugih Slovanov k razvoju tržaškega gospodarstva vseh panog; tik pred prvo svetovno vojno so se Slovenci vrgli tudi na pomorstvo.

Pokojni Zorko Jelinčič je sestavil seznam slovenskih društev in njihovih sedežev, ki so delovala v naših krajih do razpusta v letu 1927. Skoro neverjetno se zdi bralcu danes, kako se je po prvi svetovni vojni razbrstelo na Primorskem kulturno-prosvetno življenje med našimi ljudmi. Kako bi si želeli, če bi delček tega zanosa zasledili v sedanjem rodu!

Branko Marušič poroča o ilegalnih profitašičnih listih v razdobju 1918-1941, Pavel Strajn opiše zgodbo barkovljanskega veslaškega kluba »Sirena«, Marijan Pertot pa govori o križevem potu prošeške ljudske knjižnice 1918-1927.

Omenjeni članki nedvoumno pričajo o ustvarjalni sili dedov, o ljubezni in veri naših prednikov, ki jim ni bila nobena naloga pretežka in o življenjski moči slovenskih ljudi. Rod, ki je prenesel najhujše udarce, kar jih je doživel slovenski živelj ob morju in kljub temu obstal, je brez dvoma izpolnil svojo nalogo; sedaj je na mladem rodu, da je sredi modernega sveta nadaljevalec stare zvestobe. »In če drugi proslavljajo neko petdesetletnico tako, da nas niti ne omenjajo — pravijo izdajatelj izredne številke Zaliva v uvodni besedi — potem naši zvesti in kulturni ljudje, tako meščani kakor deželani, upravičeno in z vzhajajočo glavno lahko rečejo, da je to obletnica njihove zvestobe, obletnica njihovega ponosa.«

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 9. do 15. februarja 1969

Nedelja: 9.30 Z ansambлом »Savski val« in triom Sušnik. 11.00 Cortina: Smuk za moške. 15.10 Saga o Forsytih. 18.00 Novi ansambli - nove melodije. 19.10 Carneval v Viareggiu. 21.20 Malo za šalo, malo za res.

Ponedeljek: 17.45 Tiktak: Umba Kumba in pikasta kamela. 18.00 Po Sloveniji. 19.20 Cesta pričakovanj - kulturna reportaža. 20.35 J. Anouilh: Orkester.

Torek: 18.00 Kako sta Špok in Dolgin lovila Gregca - lutkovna igra. 18.20 Obrežje. 18.40 Torkov večer. 19.10 Skrivnosti narave. 20.35 Dvigalo za morišče - film.

Sreda: 17.50 Primožev dnevnik: Danes sem zdravnik. 18.30 Pisani trak. 18.45 Sodobna prehrana - Zajtrk. 19.15 Gostje iz Sanrema. 20.35 W. Shakespeare: Troilus in Kresida.

Četrtek: 16.15 Smuk za ženske. 17.45 Pravljičica - Grad ugank. 18.00 Zapojte z nami: Haydn, Mozart. 18.15 Po Sloveniji. 20.35 Saga o Forsytih.

Petek: 15.55 Smuk za moške. 17.25 Dak-tari. 19.00 Svet na zaslonu. 19.30 Naš globus. 20.35 Sence - ameriški film.

Sobota: 17.45 S Koroškim oktetom in ansambлом Dorka Skoberneta. 19.15 S kamero po svetu. 19.40 Pet minut za boljši jezik. 20.35 Izbor popevke. 22.15 Wojcek.

TRINKOV KOLEDAR 1969

Nekoliko pozno, vendar je tudi letos izšel Trinkov koledar za leto 1969. Tako ta knjižica že štirinajstič prihaja v družine beneških Slovencev; namenjena je namreč predvsem njim. Zato je tudi po vsebini koledar omejen na določeno problematiko. Govori pač beneškim rojakom o njih zemlji, njih ljudeh in zlasti še o njih očetu in glasniku Ivanu Trinku. Poleg člankov z beneško problematiko imamo še članek o dr. E. Besednjaku, ki ga prikaže kot prijatelja beneških Slovencev. Verjetno zato, ker je bila najbrž Besednjakova zamisel izdati koledar za slovenske Benečane.

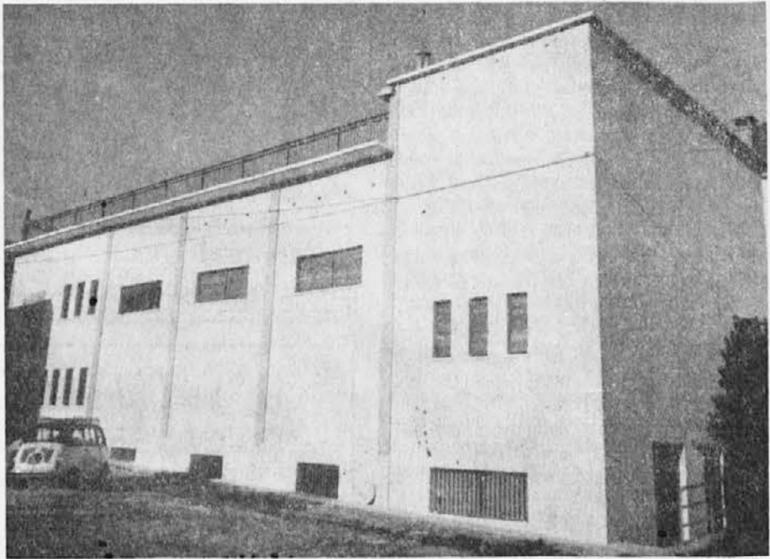
Vsekakor je Trinkov koledar že od začetka stopil na pravo pot, kako se približati beneškim rojakom. Ne s politiko, ne z revolucijo, ne z visokodonečimi gesli, ampak s preprosto besedo, ki bo Bene-

čanu govorila o njegovi zemlji in njegovih ljudeh, o njegovih bolečinah in njegovem redkem veselju ter ga s tem nagibala, da bo slovensko bral in se s slovenskim branjem čutil Slovenca. V tem oziru je treba pohvaliti vsa dosedanja prizadevanja Trinkovega koledarja. Vendar bi glede letošnjega imeli majhen pomislek: Ker je namenjen predvsem rojakom iz Benečije, ki še najbolje razumejo svoje domače narečje, bi bilo potrebno, da bi bilo več sestavkov v beneškem narečju.

Koledar priporočamo tudi drugim Slovincem. Dobi se po slovenskih knjigarnah. Cena 300 lir.

(r+r)

Širite »Katoliški glas«

Novi Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu, ki je bil slovesno odprt 24. novembra 1968

† Msgr. Janez Hladnik

14 V SLUŽBI
CERKVE IN NARODA
(SPOMINI)

Spet je Sora bobnela pod oknom. Spet bom jedel medljo in na mojo nesrečo se redil, da bodo na laž postavili moji trditelji, da se mi slabo godi. Spet je bila nedelja in sem sedel na stopnicah med naukom, da se mi je obnovil spomin na tragedijo, ko me je gospod kaplan potegnil za ušesa. Toda, kaj mi je preostajalo drugega, kot sprizjantiti se z usodo in tako sem se znova vživel v položaj.

Učili smo se vsi naglas. Kak hrup je to pomenilo za druge, lahko razumemo le, če pomislimo, da nas je bilo dvanajst, ki smo vsak na ves glas brali vsak svojo lekcijo. Toda jaz sem se bolj zanimal za to, kaj se uče oni iz petega razreda. Tako sem poslušal slavne zgodbe o bitki pri Višu, o generalu Radeckiju, o Otokarju Češkem, ki so ga premagali Habsburžani. Posebno pa me je zanimala zgodovina

Skofje Loke, ki se začenja že leta 904. Nikoli nisem bil odličen študent, toda konec leta sem si le nabral toliko dobre rede, da sem šel naprej.

Tisto leto so se pojavili na slovenskih cestah prvi avtomobili. To smo gledali »samodreča«, kadar se je pripodil po cesti in dvigal oblak prahu. Iz Kamnitnika smo gledali, kako je brzel avto, edini, ki je bil že na cesti kot redno vozilo, težak voz, ki je vozil pošto iz Zirov v Skofjo Loko.

Pek je prerokoval, da bodo prišli slabi časi. Da je taka prerokba, da kadar se bodo železne kače plazile po deželi in železni konji drveli po cestah, bo nastal voj, prevoj. Železnih ptičev takrat še niso predvideli za prerokbe, a so bili pozneje tudi vključeni vanjo.

Končalo se je zame prvo leto. Končale so se tudi prelepe počitnice in začelo se je leto 1913/14. Ker sem tolikokrat pravil o avtomobilu, ki vozi v Ziri, so mi hoteli napraviti veselje, da se bom peljal z njim v Skofjo Loko.

Ne rečem, da me ni mikalo, peljati se z avtom, toda drugo je, kam se pelješ. To pot so bili oče z menoj. Šla sva v

Ziri in tamkaj je bilo izhodišče avtomobila. Spet je bilo moje srce preveč polno bridkosti, da bi užival lepoto Poljanske doline, po kateri sem se tedaj prvič peljal. Šel sem pač znova svoji usodi naproti. Srečno smo prišli v mesto in jaz sem začel tako četrti razred. Moj učitelj se je pisal Pianecski, mož češkega porekla, ki me je rad imel, ker sem bil tudi jaz iz Notranjske kot on, ki je bil doma iz Loža.

bi se mogel naučiti kaj tako nemogočega, čeprav nas je učitelj učil tudi, kaj je sekulus, kaj je dominus in še kako drugo besedo. Kako prav bi mi bilo zaslužiti »groš«, to je bilo deset vinarjev, ki jih je ministrant z mašo zaslužil! Jaz nikdar nisem imel krajcarja v žepu! In sodim, da je bilo to zelo prav, čeprav se mi je tedaj zdelo zelo hudo. Če bi me povabil kdaj duhovnik in mi dal pobudo za ministriranje, bi gotovo sprejel vabilo. Tako mi pa ni ostalo drugega, kot občudovati tiste, ki znajo ministrirati. Kar zavidal sem jih! Tako ponosno so se držali in na skrivaj pogledovali, če jih vsi vidijo in občudujejo.

Toda od vseh ministrantov, ki sem jih v Skofji Loki poznal, je samo eden stopil na duhovsko pot, to je Stanko Grims, vsi drugi pa so postali kdo ve kakšna nesreča zase in za svoje. Ni vse najbolj sveto, kar je najbližje oltarju.

VELIKI DOGODKI

Ob koncu četrtega razreda je bilo vse silno razgibano. Moralo je biti kakega 4. julija, ko so povedali, da se bo cesar peljal skozi Skofjo Loko. Stali smo nekje

ob cesti proti Trati, od koder se je prav lepo videlo na cesto proti mestu.

Ze gredo, že gredo, se je oglasilo in res so brzele pravilčno lepe kočije, brez konj, dolga vrsta, ena za drugo. Kam je šla tista karavana, nimam pojma, a to vem, da so par dni potem padli strelji v Sarajevu.

Zadnji dan leta, ko smo končali že z vsem, ko sem imel že vse zvezke v rokah in samo še čakal na zahvalno sv. mašo, ko nam dajo spričevala, nas je peljal pek na sprehod na Suho in še dalje naprej ob Sori. Na oni strani mostu smo poskakali v vodo. Hitro smo si sneli srajce in hlače, edino, kar smo tedaj na sebi imeli in brž v vodo!

Toda tu začenja moja nesreča; nisem znal namreč prav nič plavati. Rekli so, da je voda plitva. Toda nagli tok me je spodenel. Edino, kar sem še čutil je bilo, da padam - padam - padam... Če bi ne bil ob meni angel varuh, bi me bilo tedaj konec. Kako je bilo, kako ne, tega ne vem, toda moja roka je dosegla vejo in že so me opazili prestrašeni tovariši in mi prihiti na pomoč, da so me potegnili iz vode.

(Se bo nadaljevalo)

Beograjski škof v Gorici

Prejšnji četrtek, 30. januarja se je mudil v Gorici beograjski nadškof msgr. Bukatko, ki je istočasno škof vseh katoličanov vzhodnega obreda v Jugoslaviji. Svoj postanek v Gorici je msgr. Bukatko izrazil za obisk goriškega nadškofa, ki ga je z njemu lastno pozornostjo prijazno sprejel in ostal z njim v daljšem razgovoru.

ISTI dan se je goriški nadškof v Mestrah pri Benetkah udeležil tudi sestanka škofov iz Treh Benečij. Sestanku je predsedoval beneški patriarh Urbani, ki je tudi predsednik italijanske škofovske konference.

Intervencija dr. Štoke v korist Sovodenj

V ponedeljek, 29. januarja je imel deželni svetovalec dr. Drago Štoka daljši razgovor z odgovornimi osebami, od katerih v mnogočem zavisi izvedba avtoceste Villesse-Gorica in ki naj bi po sedanjem načrtu presekal vas Sovodnje prav po sredi. Dr. Štoka je merodajnim funkcionarjem predložil negativne posledice take speljave, na kar je prejel zagotovilo, da ne bo prišlo do nobene dokončne odločitve, dokler ne bodo tudi predstavniki prizadete vasi dobili možnosti razložiti svoje stališče.

Številka za nujno pomoč

S 1. februarjem so na goriškem telefonskem področju uvedli novo uporabno številko »113«. Služila bo za nujne primere, ko gre za policijo, cestno policijo, pomoč na morju, prijave tatvin avtomobilov in podobno. V zadnjem primeru je prizadeti dolžan javiti tatvino čimprej tudi na najbližji karabinjerski postaji. Telefonska centrala štev. 113 bo nastanjena na goriški prefekturi, kjer bodo stalno, noč in dan uslužbenci, ki bodo pozive na pomoč takoj oddali odgovornim ustanovam.

Vsi ti telefonski pozivi, krajevni in medkrajevni bodo na goriškem telefonskem omrežju brezplačni.

Seja goriškega občinskega sveta

V ponedeljek, dne 27. januarja je goriški občinski svet vzel na znanje odborove sklepe, da se odpoveduje avtobusnim prevozom na progi Gorica - Sovodnje - Gabrje kakor tudi prevozu delavcev na progi Gorica - Miren - Rupa - Gabrje - Rubije - Sovodnje - Standrež - Podgora. Ti progi prevzmeta podjetji Ribič in Petruž. Do te odločitve je prišlo, ker sta obe progi bili zelo pasivni. Nadalje je svet vzel na znanje tudi odborove sklepe, da se za mestno avtobusno službo uvede enotna tarifa 50 lir za vožnjo.

Svet je med drugim odobril zgradnjo novega kopaljšča v ulici Cadorna, ki bo stalo 78 milijonov lir, gradnjo raznih telovadnic, med temi eno v Standrežu, in več ljudskih stanovanj za 270 milijonov lir vrednosti. V ulici Baiamonti pa se zgradi občinsko poslopje za razne socialne namene.

Uvodoma je na tej seji župan Martina podal izjavo v zvezi s Palachovo smrtjo v Pragi. Nato so se oglašili načelniki vseh skupin, tudi dr. Sfiligoj, ki je med drugim rekel, da je Jan Palach šel prostovoljno in premišljeno v smrt, da bi s tem dal večji poudarek trpljenju, ki ga njegova domovina prenaša pod tujim jarmom. Podčrtal je duhovno vrednote v zvezi s Palachovo smrtjo in dejal, da so na Češkoslovaškem danes vsi soglasni za neko obliko demokratičnega in človeškega

Sv. maša za časnikarje in tiskarsko osebje

Tudi letos je za praznik sv. Franciška Saleškega, zavetnika katoliških časnikarjev — bila sreda, 29. januarja — goriški nadškof msgr. Cocolin povabil v škofijski dvorec goriške časnikarje in uslužbence tiskarskih podjetij, da opravi zanje sv. mašo in jim posreduje svojo pastirsko besedo. Lična kapela v prtiličju glavnega vhoda se je kar lepo napolnila s povabljenimi. Skupina slovenskih časnikarjev, kateri urejajo »Katoliški glas« ter osebja pri njegovi upravi in uslužbenci tiskarne Budin, kjer se »Katol. glas« tiska, je bila kot že običajno najbolj številna: sestavljalo jo je 11 oseb.

Po evangeliju je msgr. Cocolin, ki sta mu asistiral msgr. Močnik in dr. Humar, v priložnostnem govoru poudaril potrebo,

socializma, ki bi izšel iz svobodnega razpravljanja in odločanja o lastni usodi nasproti robotnemu materializmu nekaterih državnih poglavarjev ali voditeljev strank, ki ne trpijo izraza in poudarka duhovnosti niti pred truplom Jana Palacha. »Jan Palach — je še rekel dr. Sfiligoj — se je uvrstil med mučenike v boju za pravičnost, za svobodo svojega naroda in za svobodo človeštva.«

Tako svetovalec SDZ. Nekateri pa v slabi veri mislijo, da se demokratični in človečanski socializem istovetni tudi s titovskim in sploh s komunističnim, kar pa žal ne odgovarja dejstvom.

Stališče Sindikata goriških slovenskih šolnikov o stavki

Prejeli smo s prošnjo za objavo: *Prejšnji teden so skupine italijanskih profesorjev, ki še niso v staležu, napovedale tridnevno stavko. Nekateri profesorji, ki poučujejo na slovenskih srednjih šolah v Gorici, so izrazili mnenje, da bi se morali tej stavki pridružiti tudi slovenski profesorji.*

Izvršni odbor Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici je imel s tem v zvezi sejo, na kateri je ugotovil, da se stavka ne tiče slovenskih profesorjev. Odbor pa je bil soglasen v tem, da bi bilo treba stavko organizirati posebej, ker da bo prav gotovo stanovsko in moralno bolj utemeljena in tudi bolj uspešna.

Kar se tiče profesorjev, se namreč šolski zakon št. 1012 od 19.7.1961 (toraj po osmih letih!) še ni začel izvajati. Vse vloge in vsi stiki predstavnikov sindikata slovenskih šolnikov s šolskimi oblastmi so ostali do sedaj le prazne obljube, nič niso zalegla niti prizadevanja političnih predstavnikov (v kolikor jih je bila volja).

Da ne govorimo o ugodnostih, ki so jih bili v tem oziru deležni italijanski profesorji (posebna lestvica, začasni stalež, didaktične habilitacije itd.).

Da ne govorimo o zakonu št. 603 s pripombo za slovenske šole, ki zveni po tolikem zavlačevanju že kot zakrčakcija.

In bi lahko nadaljevali tja do organikov, do programov itd., kjer smo tudi v strogo didaktičnem oziru večni samouki.

Odbor Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici zato vabi, da se polnoštevilno udeležite sestanka vseh profesorjev nižje in višjih slovenskih srednjih šol v Gorici, ki bo dne 8. februarja 1969 ob 16^h v risalnici Nižje srednje šole s slov. učnim jezikom v Gorici, ul. Randaccio 10, kjer bomo lahko skupno in izčrpno pretresli vsa najbolj pereča vprašanja in določili datum za stavko.

Odbor Sindikata slov. šolnikov v Gorici

Dr. Štoka o osnutku zakona o izrednih prispevkih

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti je posegel v razpravo o zakonskem osnutku glede uresničenja člena 50 deželnega statuta, ki predvideva izredne državne prispevke v deželi. V svoji intervenciji je dr. Štoka dejal, da bi bilo treba doseči zvišanje števila zaposlenih in upadanje izseljevanja. Opozoril je tudi na škodo, ki jo povzročajo vojaške služnosti in to predvsem v Nadiških dolinah Slovenske Benečije ter se zavzel za zaščito tal istotam kakor tudi v Kanalski dolini. Glede kmetijstva je poudaril, da bi bilo treba tudi v goriški in v tržaški pokrajini poskrbeti za namakanje polj in vrtov.

da se ljudje tiska večkrat pogledajo vase in pregledajo, kako njihovo tolmačenje dejstev in širjenje idej vpliva na razvoj sedanje družbe. Časnikar, ki stalno razdaja svojo notranjost v službi obveščanja in oblikovanja družbe, nujno potrebuje trenutke, ko se zbere in razmišlja o osnovnih vrednotah človeške osebe.

Po končani sv. maši so se vsi udeleženci zbrali v bližnji sejni sobi, kjer je sledila pogostitev navzočih s kozarcom vina. Predstavniki časnikarjev Cattaruzza se je g. nadškofu zahvalil za sv. mašo, za bodrilne besede in izkazano gostoljubje, nato pa msgr. Cocolinu predložil nekatere težave, s katerimi se tukajšnji časnikarji srečujejo pri svojem odgovornem delu v službi skupnosti.

Srednješolske smučarske tekme v Rajblju

V nedeljo, 2. februarja so se vršile v Rajblju dijaške smučarske tekme goriškega šolskega skrbništva. Tehnično organizacijo sta imela v rokah prof. Kranner in Sportno društvo »Raible«. Tekmovalcev je bilo izredno veliko. V veleslalomu v kategoriji Mladinci je nastopilo 23 dijakov in 10 dijakin, v kategoriji Naraščajniki pa 18 tekmovalcev in 11 tekmovalk. V slalomu je tekmovalo 17 mladincev in 4 mladinke ter 11 naraščajnikov in 5 naraščajnic. V teku na 4 km so bili na startu trije tekmovalci. Zelo številna pa je bila udeležba nižjih srednjih šol: v kratkem veleslalomu se je borilo 28 fantov in 17 deklic. Dijaki slovenskih srednjih šol so se dobro odrezali. V veleslalomu je Marjan Kranner z učiteljsišča zasedel 3. mesto (58"1), Franc Mermolja iz liceja se je uvrstil na 5. mesto (1'03"5), Mirjam Leban z učiteljsišča pa je dosegla 4. mesto (1'32"3). V slalomu pa so bili vsi trije izločeni, ker so spustili kaka vrata. V teku na 4 km je Pavel Pivk zasedel 2. mesto s časom 28 minut.

Trst. - Uspeh slovenskih dijakov v odbojki

Pretekli teden se je zaključilo odbojgarsko prvenstvo med višjimi srednjimi šolami v Trstu. Tekme so se vršile v telovadnici v ulici della Valle. Tekmovanja se je udeležil tudi slovenski znanstveni licej in sicer z dvema ekipama. Moštvo A se je uvrstilo v finale skupno s šolami »Da Vinci«, »Volta« in »Petrarca«. Slovenska ekipa se je najprej pomerila z »Da Vinci«. Po zelo trdi borbi je le prevladala realna gimnazija z 2:1. Zadnji dan tekovanja so morali slovenski dijaki odigrati dve tekmi. Prva se je vršila proti šoli »Petrarca«. V prvem setu so »realci« dobro zaigrali in gladko zmagali. V drugem setu pa so popustili in set je pripadel nasprotniku V odločilnem tretjem setu je slovenskim dijakom že trda predla, vendar so končno le zbrali vse moči in prešli v vodstvo. Končni rezultat je bil 2:1. V drugi tekmi proti zavodu »Volta« pa je šlo bolje in kljub utrujenosti je slovenska šola zmagala z 2:0. Slovenska šola je tako zasedla prvo mesto! V vseh tekmah sta se najbolj izkazala tolkača Klavdij Veljak in Jože Peterlin. Postava zmagovalnega moštva je bila tale: Veljak K., Peterlin J., Suhadolc P., Sancin I., Guštin I., Križnič A., Pertot I., Pangerc B., Mase I. **K. O.**

ZA KMETOVALCE

Uspešno zatiranje živinskih bolezn

Ze nekaj let opravljajo pokrajinski živinozdravniški uradi preglede v hlevih in ugotavljajo število goveje živine, ki je bolna na jetiki ali brucelozi.

Na Tržaškem je bilo sprva število bolnih živali kar precejšnje, saj so v letih 1966, 67 in 68 ugotovili med 1200 živalmi kar 345 jetičnih in 12 bruceloznih primerov. Bolne živali so izločili, zaklali in država je plačala kmetom skoro 12 milijonov odškodnine. Leta 1968 je bilo stanje že močno boljše; pri zadnjem pregledu so našli le še 27 primerov jetike ali 2,13% in 3 primere bruceloze ali 0,27% vseh pregledanih živali. S takšnim uspehom se lahko ponaša le malokatera pokrajina.

Letos predvidevajo, da bodo spet obiskali okrog 680 hlevov in izvedli 2450 pregledov na živini stari nad 6 mesecev glede jetike in bruceloze.

S tem pa vprašanje zdravja še ni končano. V zanemarjenih hlevih in pri nepravilni negi prav lahko živali spet obolijo. Zato je nujno potrebno urediti hlev tako, da bo odgovarjal higienskimi predpisom. Prostor naj bo suh, svetel in zračen, toda brez prepaha. Gnojnica naj odteka v pokritih kanalih, zrak in svetloba naj prihajata skozi dovolj velika okna in hlev naj bo vsako leto razkužen in ponovno pobeljen. In končno je važna tudi krma, ki naj bo zadostna in vsebuje vse snovi, ki so potrebne za rast in proizvodnjo živali. Kdor ima v hlevu same zdrave živali, lahko prosi za napisno tablo, ki potrjuje zdravstveno stanje njegovih živali in jo bo obesil ob vhodu.

Občni zbor BOR-a

Na 11. rednem občnem zboru športnega združenja BOR so predsednik, tajnik in blagajnik podali izčrpna poročila o delovanju tega pomembnega športnega društva. Izvoljen je bil osemčlanski odbor, ki mu ponovno načeljuje Dušan Košuta.

V nedeljo, 16. februarja bo ob 16.30 v KATOLISKEM DOMU v Gorici veselo veselo

PUSTOVANJE

ki ga pripravljajo številne skupine mladih izvajalcev. Ne zamudite priložnosti za ta veseli popoldan. Deloval bo bar in na razpolago bodo pustne dobrote.

RADIO TRSTA

Spored od 9. do 15. februarja 1969

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih)

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Hawthorne: »Snežna punčka«. Dramatizirana pravljica. 11.40 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 Senoa: »Nagelj s pesnikovega groba«. Izjava Radijski oder. 18.30 Obletnica meseca: »Josip Gruden, avtor prve zgodovine slovenskega naroda«. 18.45 Opretna melodije. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Iz slovenske folklorje: Reharjeva: »Poklici«.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Car glasbenih umetnin. 17.35 Vase čtivo. 17.55 Kako in zakaj. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Zbor »A. Illersberg«. 19.20 Priljubljene melodije. 21.25 Romantične melodije. 22.00 Samospevi Pavla Sivica in Vladimira Lovca.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Iz slovenske folklorje: Reharjeva: »Poklici«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas. 18.30 Koncert skupine »Colloquium Musicale«. 18.50 »The Modern Jazz Quartet«. 19.45 Moški zbor »Slovenec« iz Boršta. 20.35 Mozart: »Così fan tutte«, opera v 2 dejanjih.

Sreda: 11.40 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst. 18.30 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 18.50 Iz potne torbe Milka Matičetovega. 19.10 Lupine: »Higiiena in zdravje«. 19.15 Prijetne melodije. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi. 17.35 Moj prosti čas. 17.55 Kako in zakaj. 19.10 Simonitjeva: Pisani balončki, radijski tehnik za najmlajše. 20.30 Kmecl: »Samota velikega teatra«. Radijska igra. 21.25 Večerne melodije. 22.00 Viozzi: Pihalni kvintet. 22.15 Zabavna glasba.

Petek: 11.40 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri. 17.55 Slovenščina za Slovence. 18.30 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 18.50 Komorni koncert. 19.20 Budal: »Prometne zveze Trsta z zaledjem večeraj, danes, jutri« - II. del. 19.35 Ansambel »The Five Lords«. 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 16.45 Nieveo: »Izvedvi osemdesetletnika«. Dramatiziran roman. Sedmi del. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.30 Za mlade poslušavce: Od šolskega nastopa do koncerta. 17.45 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. 18.00 Moj prosti čas. 18.50 Moški vokalni kvintet »Zarja«. 19.10 »Družinski obzornik«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Lovrečić: »Naša gospa«. Interpretira Kopitarjeva. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

Pastirček št. 5

Poleg redne povesti v nadaljevanjih »Kmetija otrok« najdemo v februarjski, tj. peti številki 14. letnika »Pastirčka« prirske zgodbo izpod peresa Jožice Peric »Angel razumevanja«, šaljivo povest »Debeli praščiček«, kratek življenjepisa svetnika meseca sv. Gabrijele od Zalostne Matere božje in spis Zore Saksidove »Umetnik«. V skavtskem koticu je govora o dobrih delih in nesebični ljubezni. Darina Konc pripoveduje, kako je lani doživela prvi maj v mestu Krakovu na Poljskem. Boris, Marko in Jasna kramljajo to pot, kako so preživeli božične praznike, kakšne filme so videli in kake vtise so odnesli od oddaje »Canzonissima«. Marjan Jevnikar predstavi jadnico tipa »vascel«, višek in napopolnejša stopnja ladij na jadra. Njegov pregled zgodovine ladij je prav zanimiv in vsako številko zelo poživlji. Pesem meseca, kot običajno z notami objavljena, je pa »Zum, zum«.

OBVESTILA

Romanje na Montserrat. Ker je število prijavljenih že presešlo število razpoložljivih mest, je bilo vodstvo romanja prisiljeno vpisovanje zaključiti pred objavljenim rokom. Vsi z Goriškega, ki so se na upravi našega lista prijavili do 5. februarja, so bili sprejeti. Novih prijav seveda ne sprejemamo več. — Vodstvo romanja.

Odbor za proslavo 80-letnice ustanovitve Ciril-Metodove šole vabi na pevske vaje, ki bodo 10. februarja ob 20.30 v prostori P. D. »Ivan Cankar« v ulici Montecchi 6, vse bivše učitelje in učence, ki želijo sodelovati pri pevskem zboru na kulturni proslavi, ki bo 16. marca v Kulturnem domu v Trstu.

V svetovlanskem domu v Trstu nastopi 16. februarja ob 18. uri narodno-zabavni ansambel iz Ljubljane »ROKOVNJACI«.

Proslava sv. Cirila v Trstu

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda sporoča, da bo v nedeljo, 9. februarja ob 4^h popoldne v cerkvi sv. Ivana v Trstu »Liturgija božje besede« za zedinjenje kristjanov. Po ekumenski pobožnosti v cerkvi bo sledila v dvorani spominska proslava sv. Cirila in nato zborovanje Apostolstva sv. Cirila in Metoda za člane in somišljenike.

Ponovno vabimo goriške vernike, da bi se udeležili proslave v Trstu. Udeleženci naj se vpišejo pri g. Kleindienst, ker se vpisovanje še vedno nadaljuje. Avtobus pojde s Travnika v Gorici skozi Podgoro, Standrež, Sovodnje, Rupo in Doberdob, da pobere tamkajšnje udeležence. Toplo vabljeni člani in prijatelji Apostolstva sv. Cirila in Metoda s Tržaškega in Goriškega.

DAROVI:

Za Alojzijeve: Franciška Bizjak namesto cvetja na grob Perine Nanut 1.000 lir; Katarina Černic v isti namen 1.000 lir; F. Doles v spomin učiteljice Emilije Varlec 1.000 lir; N. N., Svica, 2.000 lir; Mila Zgur-Dobnar iz Milana v spomin pok. sestre Lize 7.500 lir; N. N. 3.500 lir; N. N. 1.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: N. N. 2.000 lir.

Za svetoivanski Marijin dom: V počastitev spomina pokojne Gilde Slavec ob prvi obletnici njene smrti N. N. 20.000 lir; v počastitev spomina drage mame darujejo Zofija, Milka in Terezina 3.000 lir; v spomin na pokojno mamo, ki je želela učakati otvoritev Doma N. N. 60.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Družini Stopar-Ferluga v spomin pokojnih staršev 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

V nedeljo, 9. februarja ob 7^h zvečer bo v STANDREŽU v vaški dvorani

PUSTNA VESELICA

Na sporedu so: šaljivi prizori petje in godba
Nastopajo: vaška mladina trije ansambli: »The Sparks«, »Jana« — in »Mi-Ni-Pe«
Vsi vabljeni, zlasti mladina!

FINZGARJEV DOM NA OPCINAH priredi v nedeljo ob 20. uri

PREŠERNOVO PROSLAVO

Nastopajo recitatorji, govornik in mladinski zbor Glasbene Matice pod vodstvom Nade Žerjal.

Teden dni kasneje, na pustno nedeljo, 16. februarja ob 20. uri, bo istotam nastopil zabavno-glasbeni ansambel

»ROKOVNJACI«

iz Ljubljane z veselimi sporedom.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8vo davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo